

Перелік пам'яток (об'єктів) культурної спадщини, які взяті на державний облік по м. Миколаєву чи внесені в Державний реєстр нерухомих пам'яток України (без пам'яток археології)

Станом на 09.01.2023

№№	Назва об'єкту	Адреса, місце знаходження	Взяття на держаний облік	Категорія
1	2	3	4	5
1. Пам'ятки історії				
<i>Будинки, які є пам'ятками історії</i>				
1.	Будинок, в якому мешкав віце-адмірал С.О.Макаров	вул. Адмірала Макарова, 6	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	місцевого значення
2.	Будинок, в якому мешкав командир Чорноморського флоту адмірал Корнілов В.О.	вул. Адміральська, 8	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	місцевого значення
3.	Будинок, в якому розташовувалося Чорноморське гідрографічне депо, що відіграло важливу роль у розвитку культури в м. Миколаєві 1803 – 1833 роки	вул. Адміральська, 9-11	Розп. Микол. обл.-держадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
4.	Будинок, в якому мешкав (працював) Константинов К.І. (1881-1871)	вул. Артилерійська, 11	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
5.	Будинок, в якому жили письменник В.М.Гаршин та пропагандист ідей Цюлковського В.В.Рюмін 1881 – 1882 рр. 1902-1937 рр.	вул. Артилерійська, 13 (13/1)	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	місцевого значення

6.	Будинок, в якому мешкав Г.М.Шкапін початок ХХ ст.	вул. Безіменна, 20	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення
7.	Будівля, в якій знаходилася Рада фабрично-заводських комітетів м. Николаєва 1918 р.	вул. Велика Морська,68 (в рішенні вказаний будинок №60)	Ріш. Микол. облвиконкому 23.07.1985 №334	місцевого значення
8.	Будинок І.А.Чигрина, одного з керівників революційного руху в Николаєві, з 1899 по 1902 рр. тут збиралися на сходки робітники заводу “Наваль”	вул.2-а Воєнна,15	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	місцевого значення
9.	Будинок, в якому проходило 1-ше організаційне засідання Комітету підпільної організації “Миколаївський центр” 30 вересня 1942 р.	вул.5-а Воєнна, 35	Розп. Микол. обл.-держадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
10.	Будинок, у якому розміщувалася школа, де навчався юний розвідник, член підпільної організації “Миколаївський центр” Шура Кобер 30-40 рр. ХХ ст.	вул. 1 Госпітальна, 1	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	місцевого значення
11.	Будівля, де проходило засідання “Союзу миколаївських робітників”. 1897 р.	вул. Громадянська, 33	Ріш. Микол. облвиконкому 23.07.1985 №334	місцевого значення
12.	Будинок, в якому мешкав Герой Радянського	вул. Гречишнікова, 17	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення

	Союзу В.О. Гречишников 1941 р.			
13.	Будинок, де Ф.А.Сергєєв (Артем) проводив збори миколаївських більшовиків 1904 р.	вул. Даля, 60	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення
14.	Будинок, в якому знаходився І-й Миколаївський губернський та повітовий Комітети КСМУ 1920-1922 рр.	вул. Декабристів, 18	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
15.	Будинок, в якому мешкав Герой Радянського Союзу М.П.Дмитрієв 20-30-ті роки ХХ ст. 1941 -1945 рр.	вул. Дмитрієва, 47	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
16.	Будинок, в якому розміщувалася більшовицька друкарня 1905 р., 1919 р.	вул. 1 Екіпажна, 28	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	місцевого значення
17.	Будинок, в якому лікувався О.М.Горький 1891 р.	вул. 2 Екіпажна, 4	Ріш. Микол. облвиконкому 23.07.1985 №334	місцевого значення
18.	Будинок, в якому мешкав П.К.Саксаганський (Тобілевич) –один із корифеїв українського театру 1880 -1883 рр.	вул. Інженерна, 2	Розп. Микол. обл.- держадміністрації 08.09.99 № 556-р	місцевого значення
19.	Будинок, в якому розміщувалася підпільна друкарня де видавалася більшовицька газета “Боротьба” 1908 р.	вул. Константинівська, 13	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення

20.	Будинок, де в роки німецької окупації мешкав розвідник, Герой Радянського Союзу В.О.Лягін (Корнєв), керівник Миколаївського підпільного центру 1941 – 1943 рр. Житловий будинок-особняк І-ша пол. ХІХ ст.	вул. Лягіна, 5	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357 Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 142-Мк)	пам. історії та пам.арх. місцевого значення
21.	Будинок, в якому був відкритий перший міський музей, і в якому деякий час розміщувалось товариство “Просвіта” 1913 р.-сер.20-х рр. ХХ ст., 1909 р.	вул. Мала Морська, 15 (сучасна адреса: Мала Морська, 15/1)	Розп. Микол. облдержадміністрації 20.03.1999 №556-р	місцевого значення
22.	Будинок, в якому розміщувався комітет “Спілка соціалістичної молоді” 1918 р.	вул. Мала Морська, 25	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	місцевого значення
23.	Будинок, в якому мешкав партійний та державний діяч В.П.Ногін 1904 р.	вул. Московська, 30 (30/12)	Ріш. Микол. облвиконкому 23.07.1985 №334	місцевого значення
24.	Будинок, в якому мешкав Г.М. Ге 1879 – 1887 рр.	вул. Наваринська, 25	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 № 216	місцевого значення
25.	Будинок, в якому народився М.М.Аркас – фольклорист, автор опери	вул. Нікольська,13	Розп. Микол. облдержадміністрації 08.09.1999 556-р	місцевого значення

	“Катерина”, історичний та громадський діяч 7 січня 1853 р.(за н.ст.)			
26.	Будинок, в якому народився О.В.Поджіо 1798 р.	вул. Нікольська, 34-а	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
27.	Будинок, в якому знаходився штаб загону К.Ф.Ольшанського 1944 р.	вул. Ольшанців, 14	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
28.	Будинок, в якому Г.І.Петровський проводив нараду миколаївських більшовиків 1913 р.	Промисловий провулок, 2 – вул. Новосельська	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
29.	Будівля, в якій знаходився міський комітет КСМУ та комсомольський клуб ім. А.Бебеля 1920- 1922 рр.	вул. Потьомкінська, 23	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
30.	Будинок, в якому знаходився перший комсомольський клуб ім.М.Онищенко та Л.Фельдмана 1919 – 1924 рр.	вул. Потьомкінська 216	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
31.	Будинок, в якому жив О.М.Гмирьов 1903 – 1905 рр.	вул. Сидорчука, 4	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення
32.	Будинок, в якому мешкав член підпільної організації, групи В.О.Лягіна О.П.Сидорчук 1941 – 1942 рр. Будинок, в якому народився	вул. Соборна, 4 (4/1, 4/13, 4/12, 4/3, 4/2)	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357 Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення

	В.М.Образцов 1874 р.			
33.	Будівля, в якій знаходився міський комітет РСДРП 1917 р.	вул. Чкалова, 40	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення
34.	Будинок, в якому мешкав Ф.Я.Кон 1904 – 1907 рр.	вул. Шевченка, 20	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення
35.	Будинок, в якому мешкав Г.М.Шкапін поч. XX ст.	вул. Шкапіна, 20	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення
<i>Пам'ятні місця</i>				
36	Місце боїв червоно – армійців з німецькими інтервентами 1918 р.	вул. Московська, 4	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
37	Місце, де було проголошено Радянську владу в Миколаєві 1918 р.	вул. Спаська, 48	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
38	Місце, де знаходилась будівля, в якій працювало бюро з прийому добровольців в Інтернаціональну дивізію 1919 р.	вул. Велика Морська, 67	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення
39	Місце, де знаходився постоялий двір, на якому зупинявся О.С.Пушкін 1820 р., 1824 р.	вул. Шевченка, 64	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення
40	Місце, де знаходився будинок сім'ї Аркасів сер.ХІХ-поч.ХХ ст.ст.	вул. Соборна, 2 – ріг вул. Адміральської	Розп. Микол. обл- держадміністрації. 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
41	Місце, де	Старий залізничний	Ріш. Микол.	місцевого

	знаходилась будівля, в якій розміщувався штаб 58-ї дивізії під командуванням І.Ф.Федька 1919 р.	вокзал (Привокзальна площа, 1А)	облвиконкому 09.08.1988 №216	значення
Пам'ятні знаки				
42	Пам'ятний знак воїнам-визволителям м. Николаєва 1944 р. 1976 р.	на перетині вулиці 6 Слобідської та просп. Центрального	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
43	Пам'ятний знак на місці диверсії миколаївських підпільників 1941 р., 1942 р. 1965 р.	парк «Народний сад»	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
44	Пам'ятний знак воїнам-визволителям міста Николаєва 1944 р. 1967 р.	на перетині вулиці Декабристів та просп. Центральному	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
45	Пам'ятний знак на місці формування 38 комуністичного добровольчого інженерного полку 1941 р. 1968 р.	Аркасівський сквер	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
46	Пам'ятний знак на місці диверсії миколаївських підпільників 1942 р.; встан. - 1965 р.	парк Перемоги	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
47	Пам'ятний знак воїнам-інтернаціоналістам 1979-1989 рр. 1993 р.	парк Перемоги	Розп. Микол. обл-держадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення

48	Пам'ятний знак на місці підготовки до висадки загону десантників під командуванням К.Ф.Ольшанського 1944 р., 1970 р.	Біля колишнього цеху рибколгоспу ім.Ольшанців (вул. Андрєєва-ріг. вул. Краєзнавців)	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	місцевого значення
49	Пам'ятний знак на честь радіостанції, яка працювала з 1914 по 1922 р.	вул. Привільна (біля будинку по вул. Привільної, 57)	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 №216	місцевого значення
50	Пам'ятний знак жертвам голодомору в Україні 1932 –1933 рр. Встановлений у 1993 р.	Ріг вул. Будівельників та вул. Кругової	Розп. Микол. облдержадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
<i>Інші пам'ятки історії</i>				
51	Костянтинівська батарея 1853-1856 р.р.	мкр. Мала Корениха	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	місцевого значення
52	Пам'ятник воїнам-односельцям 1941 –1945 рр. 1970 р.	Корабельний район, біля цвинтаря (вул. Гагаріна)	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення
53.	Пам'ятник на місці перших маївок робітників м. Миколаєва 1898, 1912 – 1916 1976 р.	Парк “Ліски”, біля колишнього кінотеатру “Іскра”	Ріш. Микол облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення
54-55	Дві мармурові скульптури левів, що стояли біля входу до будинку сім'ї Аркасів по вул. Соборній, 2 сер. ХІХ ст.-1944 р.	вул. Соборна, Каштановий сквер (дві одиниці обліку)	Розп. Микол. облдержадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
56	Пам'ятник матросу Ігнатію Шевченку, герою Кримської війни,	вул.1-а Слобідська, поряд з будівельним коледжем	Розп.Микол. облдержадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення

	який служив у м. Николаєві 1853 –1856 рр. Відновлений у 1994 р.			
57-58	Меморіальний комплекс на честь 68-ми десантників-ольшанців 1944 р. 1965 р., 1974 р.	сквер десантників (перетин вул. Адміральської та вул. Соборної) (дві одиниці обліку: 1. Братська могила 2. Пам'ятник)	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 № 498	пам. історії та монументального місцевого значення
59	Миколаївський некрополь – старий міський цивільний цвинтар та частина інтернаціонального цвинтаря к.ХVІІІст.- 70-і р.р. ХХ ст.	вул. Степова,35 – Херсонське шосе	Розп. Микол. обл-держадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
60	Бюст Героя Радянського Союзу В.О. Гречишнікова 1941-1945 рр. 1970 р.	Миколаївський професійний судно-будівний ліцей ім. Гречишнікова (територія ДАХК “ЧСЗ”)	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	пам. історії та монументального мистецтва місцевого значення
61-62	<i>Братська могила 80 миколаївських підпільників та жертв фашизму 1941-1945 рр., рекон. у 2008 р. (до цього меморіального комплексу входе курган та пам'ятник скорботної матері)</i>	<i>Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35</i>	<i>Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357</i>	<i>місцевого значення</i>
63	Могила Героя Радянського Союзу М.О.Тинькова 1941-1945 р.р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.81 № 498	місцевого значення

64	Могила Героя Радянського Союзу Д.І.Сухоненка 1943 р., 1954 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення
65	Могила Ф.А.Комкова 1943 р. 1945 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення
66	Братська могила 3 радянських воїнів, загиблих під час визволення Мико – лаїщини: ГСС гвардії старшини М.І.Полещикова, гвардії полковника В.А.Каневського і гвардії полковника Л.Г.Троценка 1941-1945 рр.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
67	Могила Героя Радянського Союзу Сергія Петровича Большакова (1918-1960) 1941 – 1945 рр.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
68	Могила Героя Радянського Союзу Олексія Івановича Куприянова – учасника десанта К.Ф. Ольшанського 1941-1945 рр. 1957 р.	у 80-ті роки ХХ ст. перенесена на кладовище по вул. Автомобільній (Інгульський район, (за рішенням – старий цивільний цвинтар)	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
69	Могила комісара однієї з частин 58-ї дивізії Олександра Володимировича Сергєєва, який загинув в оборонних боях за Миколаїв 1918-1920 рр.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
70	Могила С.І.Гайдученка	Некрополь (старий цивільний	Ріш. Микол. облвиконкому	місцевого значення

	1922 р.	цвинтар) вул. Степова, 35	09.08.1988 № 216	
71	Могила В.В.Рюміна 1874 – 1937 рр. 1966 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
72	Могили-склепи композитора та етнографа М.М. Аркаса, засновника корабельні у м. Миколаєві М.Л. Фалєєва Склеп М.Аркаса 1883-1884, автор Іліссо Комбі	вул. Степова, 35 Миколаївський некрополь, сектор 5-а, могила-65	Постанова КМ України 03.09.2009 №928 (ох. № 140006-Н) Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 206-Мк)	пам'ятка історії націо- наль- ного значення та пам'ятка архітек- тури місцевого значення
73	Братська могила учасників березневого повстання 1919 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 09.08.1988 № 216	місцевого значення
74	Могила Г.М.Ге 1830-1911 рр.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 23.07.1985 № 334	місцевого значення
75	Братська могила російських солдатів 1856 р. 1952 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 23.07.1985 № 334	місцевого значення
76	Братська могила російських солдатів 1856 р. 1952 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 23.07.1985 № 334	місцевого значення
77	Могила Я.Ф.Зінченка 1919 р. 1960 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 № 498	місцевого значення
78	Могила Ф.Е.Спиридонова 1829 р. 1972 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш.Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення
79	Могила І.П.Прокоф'єва 1829 р. 1965 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення

80	Могила-склеп вченого, винахідника і громадського діяча В.Н.Каразіна 1842 р. рекон. у 1982 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Постанова КМ України 03.09.2009 №928 (ох. № 140007-Н)	національного значення
81	Могила капітана I ранга А.І.Казарського (1798-1833) 1829 р. 1833 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
82	Могила Павла Петровича Сафронова (1885-1911 рр.) проф.революціонера кін.ХІХ –поч.ХХ ст.ст.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
83	Могила піонерів, Віті Хоменка і Олександра Кобера, юних розвідників Миколаївського підпільного «Центру», страчені 5 грудня 1942 р. 1941-1942 рр. 1969 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
84-85	Братська могила 902 (за старими даними, за новими даними - 1211) радянських воїнів (воїнський меморіал) 1944 р. 1969 р.	Некрополь (військовий цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення
86	Могила лейтенанта 248-го гвардійського полку 31-ї стрілецької дивізії А.І.Зубанова	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення

	(1923-1944 рр.) та двох невідомих воїнів, які загинули при визволенні Миколаєва 1941-1945 рр..			
87	Братська могила 4-х воїнів Радянської Армії, які загинули при звільненні Миколаєва 1941-1945 рр. 1945 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
88	Могила командира кулеметної роти лейтенанта І.І.Іванова (1911-1944 рр.), що загинув 24 березня 1944 р. при звільненні Миколаєва 1941-1945 рр. 1945 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
89	Могила А.П.Сидорчука (1913-1942 рр.) – члена розвідувально-диверсійної групи В.А.Лягіна 1941-1945 рр. 1945 р.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
90-91	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам-односельцям 1944 р. 1941-1945 рр. 1970 р. (до комплексу входе пам'ятник та поховання)	Мкр. Тернівка, біля будівлі колишньої селищної ради (вул. Сергія Цветка, 10)	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення
92-93	Братська могила	Мкр. Варварівка	Ріш. Микол.	місцевого

	радянських воїнів (до комплексу входе пам'ятник та поховання)	(біля стадіону)	облвиконкому 20.07.1978 № 370	значення
94	Братська могила військовополонених та мирних жителів, яких було страчено німецько- фашистськими окупантами 1941-1944 рр. 1984 р.	Мкр. Темвод	Розп. Микол. облдержадмі- ністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
95-96	Братська могила радянських воїнів 1944 р. 1964 р., рекон. у 2008 р. (до комплексу входе пам'ятник та поховання)	Корабельний район, парк біля колишнього універмагу (вул. Ольшанців – просп. Богоявленський)	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення
97	Могила М.І.Іванова 1923 р. 1973 р.	Тернівка, біля будівлі колишньої селищної ради (вул. Сергія Цветка, 10)	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	місцевого значення
98	Братська могила жертв фашизму та радянських воїнів, що загинули під час окупації та визволення Миколаєва березень 1944 р. 2001 р., 2005 р.	мкр. Балабанівка, біля спорткомплексу “Водолій”	Розп. Микол. облдержадмі- ністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
99	Братська могила радянських воїнів, які загинули під час визволення Миколаєва від фашистських загарбників березень 1944 р.	Біля залізничної станції Кульбакіно	Розп. Микол. облдержадмі- ністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
100	Братська могила радянських	мкр. Широка Балка цвинтар	Розп. Микол. обл- держадміністрації	місцевого значення

	воїнів, які загинули під час визволення Миколаєва від фашистських загарбників березень 1944 р.		08.09.1999 №556-р	
101	Братська могила радянських воїнів, які загинули під час визволення Миколаєва від фашистських загарбників березень 1944 р.	мкр. Широка Балка, цвинтар	Розп. Микол. обл.-держадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
102	Пам'ятник – воїнам односельцям (в рішенні помилково вказана братська могила радянських воїнів) 1941-1945 рр.	мкр. Велика Корениха, біля кладовища	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
103	Братська могила героїв Шипки та Плевни 1877 р.	мкр. Широка Балка, цвинтар	Розп. Микол. обл.-держадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
104	Братська могила 16 комунарів, загиблих в с. Нечаяне (Козлово) від рук куркулів у травні 1919 р.	Некрополь – Інтернаціональний цвинтар (Херсонське шосе)	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
105	Могила І.А.Мухіна (1868-1924 р.р.)- професійного революціонера, одного з організаторів “Південно-Українського Союзу” кін.-XIX-поч.XX ст.ст.	Некрополь- Інтернаціональний цвинтар (Херсонське шосе)	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
106	Братська могила	Некрополь-	Ріш. Микол.	місцевого

	26 червоних бійців, загиблих під час куркульського повстання у с.Матвіївка (Красноє) Новоодеського району у серпні 1919 р.	інтернаціональний цвинтар (Херсонське шосе)	облвиконкому 02.07.1971 № 357	значення
107	Могила Ернеста Францевича Кужела (1891-1934), учасника громадянської війни, директора суднобудівного заводу ім.А.Марті 1917-1934 рр. 1971 р.	Некрополь-інтернаціональний цвинтар (Херсонське шосе)	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
108	Пам'ятник на честь доблесної праці корабелів 1789 – 1989 рр. Встановлений у 1989 р.	Просп. Центральний – ріг вул. Соборної	Розп. Микол.обл-держадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
109	Пам'ятник на честь героїв-десантників загону К.Ф. Ольшанського березень 1944 р. 1968 р., 1970.	вул. Ольшанців – просп. Богоявленський (Корабельний район, біля колишнього кінотеатру)	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	пам. історії та монументального мистецтва місцевого значення
110	Могила Василя Тихоновича Мартинюка – замполіта 3-го гвардійського стрілецького корпусу, який загинув 28 березня 1944 р. при звільненні Миколаєва 1941-1945 рр.	Некрополь (старий цивільний цвинтар) вул. Степова, 35	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
2. ПАМ'ЯТКИ МОНУМЕНТАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА				

1	Бюст адмірала П.С. Нахімова 1802-1855 рр. 1978 р.	вул. Адміральська, 4	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 №498	пам. історії та монумен- тального мистецтва місцевого значення
2	Бюст адмірала Ф.Ф. Белінгаузена 1778-1852 рр. 1978 р.	вул. Адміральська, 4	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 №498	пам. історії та монумен- тального мистецтва місцевого значення
3	Бюст адмірала Г.І. Бутакова 1820-1882 рр. 1978 р.	вул. Адміральська, 4	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 №498	пам. історії та монумен- тального мистецтва місцевого значення
4	Бюст віце-адмірала В.О. Корнілова 1806-1854 рр. 1978 р.	вул. Адміральська, 4	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 №498	пам. історії та монумен- тального мистецтва місцевого значення
5	Бюст адмірала Ф.Ф. Ушакова 1744-1817 рр. 1978 р.	вул. Адміральська, 4	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 №498	пам. історії та монумен- тального мистецтва місцевого значення
6	Бюст адмірала М. П. Лазарева 1788-1851 рр. 1978 р.	вул. Адміральська, 4	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 №498	пам. історії та монумен- тального мистецтва місцевого

				значення
7	Пам'ятник композитору М.А. Римському-Корсакову 1874-1881 рр. 1977 р.	вул. Адміральська, 11	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 №498	пам. історії та монументального мистецтва місцевого значення
8	Пам'ятник видатному епідеміологу Д.С.Самойловичу 1744-1805 рр. 1969 р.	вул. Київська, 1	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	пам. історії та монументального мистецтва місцевого значення
9	Пам'ятник жертвам збройних конфліктів періоду української революції 1917-1921 років	Адміралтейська площа	Наказ Міністерства культури України від 25.04.2019 № 354 (ох. №65-Мк)	пам. монументального мистецтва місцевого значення
10	<i>Пам'ятний знак працівникам міліції, полеглим в період становлення радянської влади та при захисті Вітчизни 1917-1977 рр. 1977 р.</i>	<i>перетин просп. Центрального та вул. Садової</i>	<i>Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.1981 №498</i>	<i>місцевого значення</i>
11	Пам'ятник Герою Радянського Союзу В.О. Лягіну 1941-1943 рр., встан.-1974 р.	вул. Лягіна - просп. Центральний	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	пам. історії та монументального мистецтва місцевого значення
12	Пам'ятник великому російському поету О. С. Пушкіну 1988 р.	вул. Набережна – ріг вул. Пушкінської	Розп. Микол. обл-держадміністрації. 08.09.1999 №556-р	місцевого значення
13	Пам'ятник юним	сквер Юних героїв	Наказ	пам.

	героям В. Хоменку та Ш.Коберу 1942 р. 1959 р.		Міністерства культури України від 03.03.2010 №58/016-10	історії та монумен- тального мистецтва місцевого значення
14	Пам'ятник О.М. Гмирьову 1905 р. 1968 р.	сквер Університетський, ріг. вул. Нікольської та Артилерійської	Наказ Міністерства культури України від 25.04.2019 №354 (ох. № 66-Мк)	пам. монумен- тального мистецтва місцевого значення
15	Пам'ятник великому українському поету Т.Г. Шевченку 1814-1861 рр. 1954 р., 1986 р.	сквер ім. Шевченка (вул. Адмірала Макарова – вул. Нікольська)	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	місцевого значення
16	Бюст Героя Радянського Союзу К.Ф. Ольшанського 1944 р., встан. - 1965 р.	територія Миколаївського морського торговельного порту	Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.71 №357	пам. історії та монумен- тального мистецтва місцевого значення
17	Пам'ятник адміралу С.О. Макарову 1976 р.	Флотський бульвар	Ріш. Микол. облвиконкому 15.09.81 №498	пам. історії та монумен- тального мистецтва місцевого значення
18	Пам'ятник Герою Радянського Союзу В. О. Лягіну 1941-1945 рр. 1969 р.,	вул. Робоча, 8 (територія ЗОШ № 22)	Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 №370	пам. історії та монумен- тального мистецтва місцевого значення
3. ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ				
1	Житловий будинок сер. ХІХ ст.	вул. Адмірала Макарова, 12	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143	місцевого значення

			(ох. № 100-Мк)	
2	Житловий будинок кін. XIX ст.	вул. Адмірала Макарова, 38	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 101-Мк)	місцевого значення
3	Житловий будинок кін. XIX ст.-поч. XX ст.	вул. Адміральська, 1	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 102-Мк)	місцевого значення
4	Житловий будинок кін. XIX ст.	вул. Адміральська, 3	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 103-Мк)	місцевого значення
5	Будинок штабу флоту 1796 р. Будинок командира Чорноморського флоту та портів XVIII - XIX ст.	вул. Адміральська, 4	Пост. Ради Міністрів УРСР 24.08.1963 № 970 Рішен. Миколаїв. облвиконкому 02.07.1971 №357	пам'ятка архітек. національ- ного значення та пам'ятка історії місцевого значення
6	Особняк кін. XIX ст.-поч. XX ст.	вул. Адміральська, 5	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 104-Мк)	місцевого значення
7	Лютеранська церква 1848-1852рр. арх. К. Акройд	вул. Адміральська, 12	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 106/1-Мк)	місцевого значення
8	Житловий будинок поч.40-х р. XIX ст. (у рішенні - будинок пастора)	вул. Адміральська,14	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 106/2-Мк)	місцевого значення
9	Житловий будинок II пол. XIX ст.	вул. Адміральська, 15	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 107-Мк)	місцевого значення
10	Нове гідрографічне депо I пол. XIX ст.	вул. Адміральська, 16	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 108-Мк)	місцевого значення
11	Житловий будинок XIX ст.	вул. Адміральська, 17	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 109-Мк)	місцевого значення

12	Адміністративна будівля 1954 р.	вул. Адміральська, 20	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 110-Мк)	місцевого значення
13	Міське дівоче училище (2-га жіноча гімназія) II пол. XIX ст.	вул. Адміральська, 24	Розп. Микол. облдержадміністрації 20.03.1997 №155-р	місцевого значення
14	Житловий будинок XIX ст.	вул. Адміральська, 26	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 112-Мк)	місцевого значення
15	Приватний театр Монте 1881 р. Будинок театру Монте, в якому виступали видатні діячі культури та мистецтва 1881 р., к. XIX – поч. XX ст.	вул. Адміральська, 27	Ріш. Микол. облвиконкому 18.12.1984 № 538 Розп. Микол. облдержадміністрації 08.09.1999 №556-р	місцевого значення пам. історії місцевого значення
16	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX ст.-поч. XX ст.	вул. Адміральська, 41 (41/3)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 113-Мк)	місцевого значення
17	Житловий будинок-особняк 1840-1850 рр.	вул. Артилерійська, 6	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 114-Мк)	місцевого значення
18	Офіцерське зібрання 1820 р.	вул. Артилерійська, 7	Пост.Ради Міністрів УРСР 24.08.1963 № 970	національного значення
19	Комерційне училище ім. статс-секретаря С.Ю.Вігте II пол. XIX ст. Будинок колишнього чоловічого училища, в якому вчився І.Є.Бабель, відомий	вул. Артилерійська, 19 (сучасна адреса: вул. Артилерійська, 19А)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 115-Мк)	пам. арх. місцевого значення та пам. історії місцевого значення

	письменник 1903 – 1905 рр.			
20	Комплекс будівель водолікарні доктора Кенігсберга 1901 р. Арх.:Є. Штукенберг; інж.: І.Рейхенберг	вул. Велика Морська, 27 (3 корп.) (в реєстрі вказано 27- а, 27-б)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 116-Мк)	місцевого значення
21	Житловий будинок прибуткового типу кін. ХІХ ст.	вул. Велика Морська, 35	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 117-Мк)	місцевого значення
22	Житловий будинок прибуткового типу кін. ХІХ ст.	вул. Велика Морська, 38	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 118-Мк)	місцевого значення
23	Житловий будинок – особняк кін. ХІХ ст.	вул. Велика Морська, 42 (частині будівлі присвоєна адреса: Велика Морська, 44/7)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 119-Мк)	місцевого значення
24	Будівля громадського призначення поч. ХІХ ст. Будівля, в якій знаходився штаб 15- ї Сиваської дивізії 1922 – 1939 рр.	вул. Велика Морська, 47	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 219-Мк) Рішен. Миколаїв. облвиконкому 09.08.1988 №216	пам. арх. місцевого значення та пам. історії місцевого значення
25	Житловий будинок прибуткового типу ІІ пол. ХІХ ст.	вул. Велика Морська, 48	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 120-Мк)	місцевого значення
26	Банк кін. ХІХ. – поч. ХХ ст.	вул. Велика Морська, 58	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 121-Мк)	місцевого значення
27	Житловий будинок прибуткового типу кін. ХІХ - поч. ХХ ст.	вул. Велика Морська, 71	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 122-Мк)	місцевого значення
28	Житловий будинок ХІХ ст.	вул. Громадянська, 11	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України	місцевого значення

			від 18.04.2022 №143 (ох. № 124-Мк)	
29	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX ст.	вул. Громадянська, 16	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 125-Мк)	місцевого значення
30	Будинок А.Н. Ушакова кін. XIX ст.	вул. Декабристів, 5	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 126-Мк)	місцевого значення
31	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX ст.	вул. Декабристів, 15	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 127-Мк)	місцевого значення
32	Житловий будинок-особняк кін. XIX ст.	вул. Декабристів, 26	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 128-Мк)	місцевого значення
33	Житловий будинок-особняк кін. XIX ст.	вул. Декабристів, 26-а	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 129-Мк)	місцевого значення
34	Римсько- католицький костюл 1896 р.	вул. Декабристів, 32	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 130-Мк)	місцевого значення
35	Однокласне парафіяльне училище та притулок римсько- католицького благодійного товариства 1900 р.	вул. Декабристів, 32, Корп. А	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 131-Мк)	місцевого значення
36	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX ст.	вул. Дунаєва, 33	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 132-Мк)	місцевого значення
37	Український театр драми та музичної комедії кін. XIX ст.	вул. Дунаєва, 59	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 213-Мк)	місцевого значення
38	Олександро- Невська церква Миколаївського	вул.1 Екіпажна, 2	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 207-Мк)	місцевого значення

	морського госпіталю (Госпітальна церква) 1886 р.			
39	Леонідо-Феодосіївська церква при лікарні кін. XIX - поч. XX ст.	вул.2 Екіпажна, 4	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 123-Мк)	місцевого значення
40	Будівля громадського призначення кін. XIX - поч. XX ст.	вул. Інженерна, 3	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 133-Мк)	місцевого значення
41	Житловий будинок-особняк кін. XIX ст.	вул. Інженерна, 6	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 134-Мк)	місцевого значення
42	Училище для дочок нижчих чинів морського відомства поч.40-х р. XIX ст.	вул. Котельна, 10	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 135-Мк)	місцевого значення
43	Церква Різдва Богородиці 1794-1799 рр.	вул. Лягіна, 10	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 143-Мк)	місцевого значення
44	Житловий будинок 40-50 рр.	вул. Московська, 13 (невід'ємна складова пам'ятки – в'їзний портал має адресу: вул. Потьомкінська, 52)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 144-Мк)	місцевого значення
45	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX ст.	вул. Набережна, 1	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 145-Мк)	місцевого значення
46	Ротонда поч. XX ст.	вул. Набережна (ріг вул. Фалєєвської)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 146-Мк)	місцевого значення
47	Павільйон поч. XX ст.	вул. Набережна (ріг вул. Фалєєвської)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 147-Мк)	місцевого значення
48	Брама та мур	вул. Набережна	Пост. Ради Міністрів УРСР	націо-

	суднобудівної вахти	(територія миколаївського суднобудівного заводу) (2 об'єкта)	24.08.1963 № 970	наль-ного значення
49	Модельний павільйон Адміралтейства 1838-1842 рр.	вул. Набережна, територія МСЗ (колишня назва завод ім. 61 комунара)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 148-Мк)	місцевого значення
50	Адміністративне приміщення заводууправління 1951 р.	вул. Набережна, 21 (сучасна адреса: вул. Адміральська, 38)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 149-Мк)	місцевого значення
51	Старофлотські казарми 1850 р.	вул. Набережна, 29 (2 корпуси)	Пост. Ради Міністрів УРСР 24.08.1963 № 970	націо-нального значення
52	Житловий будинок прибуткового типу кін. ХІХ ст.	вул. Наваринська,1 (в реєстрі – вул. Адміральська,7)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 105-Мк)	місцевого значення
53	Житловий будинок-особняк кін. ХVІІІ ст.	вул. Наваринська, 3	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 150-Мк)	місцевого значення
54	Житловий будинок-особняк кін. ХІХ ст.	вул. Нікольська, 1	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 151-Мк)	місцевого значення
55	Житловий будинок-особняк ХІХ ст.	вул. Нікольська, 9	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 152-Мк)	місцевого значення
56	Олександрівське реальне училище, 1873 р.	вул. Нікольська, 25	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 153-Мк)	місцевого значення
57	Житловий будинок прибуткового типу І чв. ХІХ ст.	вул. Нікольська, 27	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 154-Мк)	місцевого значення
58	Житловий будинок кін. ХІХ ст., прибуд.-1912 р.	вул. Нікольська, 30	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 155-Мк)	місцевого значення
59	Маріїнська гімназія 1892 р.	вул. Нікольська,34	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143	пам. арх. місцевого значення

	Будинок, в якому, була школа де навчався В.Хоменко, юний розвідник, учасник підпільної організації “Миколаївський центр” 1941 –1942 рр.		(ох. № 156-Мк) Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	та пам. історії місцевого значення
60	Житловий будинок-особняк сер. ХІХ ст.	вул. Нікольська, 37	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 157-Мк)	місцевого значення
61	Житловий будинок-особняк сер. ХІХ ст.	вул. Нікольська, 37-а	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 158-Мк)	місцевого значення
62	Житловий будинок-особняк ІІ пол. ХІХ ст.	вул. Нікольська, 40 (сучасна адреса: Нікольська, 40/1)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 159-Мк)	місцевого значення
63	Житловий будинок кін. ХІХ ст.	вул. Нікольська, 44	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 160-Мк)	місцевого значення
64	Житловий будинок кін. ХІХ ст.	вул. Нікольська, 46	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 161-Мк)	місцевого значення
65	Італійське консульство ІІ пол. ХІХ ст. Будинок, де у 1917 р. був штаб Червоної гвардії	вул. Нікольська, 52	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 162-Мк) Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 №357	Пам. арх. місцевого значення та пам. історії місцевого значення
66	Миколаївське відділення Одеського облікового банку 80-роки ХІХ ст. Будинок, в якому розміщувалась Рада	вул. Нікольська, 68	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 163-Мк) Ріш. Микол. облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення пам. історії місцевого значення

	робітничих та військових депутатів у 1917 р.			
67	Обсерваторія 1827 р.	вул. Обсерваторна, 1	Пост. Ради Міністрів УРСР 24.08.1963 № 970	національного значення
68	Житловий будинок II пол. XIX ст.	вул. Потьомкінська, 13	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 164-Мк)	місцевого значення
69	Будівля громадського призначення поч. XX ст.	вул. Потьомкінська, 24	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 165-Мк)	місцевого значення
70	Будівля громадського призначення поч. XX ст.	вул. Потьомкінська, 41 (сучасна адреса: вул. Потьомкінська, 41/4)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 166-Мк)	місцевого значення
71	Церковно-парафіяльна школа церкви Різдва Богородиці кін. XIX ст.	вул. Потьомкінська, 50	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 167-Мк)	місцевого значення
72	Житловий будинок прибуткового типу II пол. XIX ст.	вул. Потьомкінська, 59	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 168-Мк)	місцевого значення
73	Житловий будинок прибуткового типу II пол. XIX ст.	вул. Потьомкінська, 65	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 169-Мк)	місцевого значення
74	Житловий будинок сер. XIX ст.	вул. Потьомкінська, 67	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 170-Мк)	місцевого значення
75	Крамниця поч. XIX ст.	вул. Потьомкінська, 67-а, корпус А	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 171-Мк)	місцевого значення
76	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX –поч. XX ст.	вул. Потьомкінська, 80	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 172-Мк)	місцевого значення
77	Будинок спеціалістів II пол. 30 рр. XX ст.	вул. Потьомкінська, 81-83	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143	місцевого значення

			(ох. № 173-Мк)	
78	Житловий будинок кін. ХІХ ст.	вул. Потьомкінська, 94	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 174-Мк)	місцевого значення
79	Житловий будинок прибуткового типу кін. ХІХ ст.	вул. Потьомкінська, 104	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 175-Мк)	місцевого значення
80	Житловий будинок ІІІ чв. ХІХ ст.	вул. Пушкінська, 2	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 177-Мк)	місцевого значення
81	Житловий будинок сер. ХІХ ст.	вул. Пушкінська, 4 (сучасна адреса: вул. Пушкінська, 4/1)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 178-Мк)	місцевого значення
82	Житловий будинок кін. ХІХ ст.	вул. Пушкінська, 11	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 179-Мк)	місцевого значення
83	Житловий будинок ХІХ ст.	вул. Пушкінська, 12	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 180-Мк)	місцевого значення
84	Житловий будинок прибуткового типу кін. ХІХ - поч. ХХ ст.	вул. Пушкінська, 25	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 181-Мк)	місцевого значення
85	Житловий будинок кін. ХІХ ст.	вул. Пушкінська, 35	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 182-Мк)	місцевого значення
86	Технічне залізничне училище 1897 р.	вул. Пушкінська, 71	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 183-Мк)	місцевого значення
87	Житловий будинок- особняк поч. ХХ ст.	вул. Рюміна, 2-а	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 186-Мк)	місцевого значення
88	Водонапірна башта 1907 р.	вул. Рюміна, 9	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 187-Мк)	місцевого значення
89	Церква Касперівської	вул. Садова, 12	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України	місцевого значення

	Божої матері 1904-1916 рр.		від 18.04.2022 №143 (ох. № 188-Мк)	
90	Початкова школа ім. Л.М.Толстого II пол. XIX ст.	вул. Севастопольська, 63	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 189-Мк)	місцевого значення
91	Морська гімназія 1850 р. Будівля, в якій навчався В.Л.Шанцер 1882 – 1887 рр.	вул.1-а Слобідська, 2	Пост.Ради Мініст- рів УРСР 24.08.63 № 970 Ріш. Микол. облвиконкому 20.07.1978 № 370	пам'ятка архітек. націо- нального значення та пам'ятка історії місцевого значення
92	Житловий будинок прибуткового типу поч. XX ст.	вул. Соборна, 3	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 184-Мк)	місцевого значення
93	Трамвайна підстанція 1913-1916 рр.	Вул. Соборна-ріг просп. Центрального (вул. Соборна, 8-а)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 185-Мк)	місцевого значення
94	Житловий будинок- особняк кін. XIX ст.	вул. Спаська, 4	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 190-Мк)	місцевого значення
95	Будівля громадського призначення XIX ст.	вул. Спаська, 10	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 191-Мк)	місцевого значення
96	Будівля громадського призначення II пол. XIX ст.	вул. Спаська, 18	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 192-Мк)	місцевого значення
97	Житловий будинок- особняк ост. чв. XIX ст.	вул. Спаська, 20	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 193-Мк)	місцевого значення
98	Житловий будинок- особняк 80-ті роки XIX ст.	вул. Спаська, 22 (сучасна адреса: вул. Спаська, 22а)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 194-Мк)	місцевого значення
99	Житловий будинок- особняк ост.чв. XIX ст.	вул. Спаська, 28	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143	місцевого значення

			(ох. № 195-Мк)	
100	Житловий будинок-особняк поч. ХХ ст.	вул. Спаська, 29	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 196-Мк)	місцевого значення
101	Житловий будинок прибуткового типу кін. ХІХ ст.	вул. Спаська, 30	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 197-Мк)	місцевого значення
102	Житловий будинок прибуткового типу кін. ХІХ ст.	вул. Спаська, 33	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 198-Мк)	місцевого значення
103	Державний банк кін. ХІХ ст.	вул. Спаська, 41	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 199-Мк)	місцевого значення
104	Житловий будинок-особняк кін. ХІХ ст.	вул. Спаська, 41-а	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 200-Мк)	місцевого значення
105	Житловий будинок сер. ХІХ ст.	вул. Спаська, 43	Ріш. Микол. облвиконкому 19.09.1985 № 382	місцевого значення
106	Громадська бібліотека 1894 р.	вул. Спаська, 44	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 201-Мк)	місцевого значення
107	Житловий будинок ІІ пол. ХІХ ст.	вул. Спаська, 70	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 202-Мк)	місцевого значення
108	Річковий яхт-клуб 1904 р.	вул. Спортивна, 7	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 203-Мк)	місцевого значення
109	Турецький (султанський) фонтан 1789-1790 рр.	вул. Спортивна, 7	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 204-Мк)	місцевого значення
110	Комплекс “Дача Кудрявцева” кін. ХІХ ст., 1947-1948 рр.	вул. Спортивна, 13	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 205-Мк)	місцевого значення
111	Свято-Духівська церква 1856 р.	вул. Троїцька, 109	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143	місцевого значення

			(ох. № 136-Мк)	
112	Миколаївська церква 1813-1817 рр.	вул. Фалєєвська, 4	Пост. Ради Міністрів УРСР 24.08.1963 № 970	національного значення
113	Житловий будинок XIX ст.	вул. Фалєєвська, 6	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 208-Мк)	місцевого значення
114	Руський банк для зовнішньої торгівлі 1911-1912 рр.	вул. Фалєєвська, 7	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 209-Мк)	місцевого значення
115	Санкт-Петербурзький Комерційний банк 1909 р.	вул. Фалєєвська, 14 (сучасна адреса: вул. Фалєєвська, 14/1)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 210-Мк)	місцевого значення
116	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX ст.	вул. Фалєєвська, 22	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 211-Мк)	місцевого значення
117	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX –поч. XX ст.	вул. Фалєєвська, 24 (2 корпуси)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 212-Мк)	місцевого значення
118	Будинок братів Донських 80-ті роки XIX ст.	просп. Центральний, 93	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 176-Мк)	місцевого значення
119	Житловий будинок-особняк поч. XX ст.	вул. Шевченка, 15	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 214-Мк)	місцевого значення
120	Ансамбль будівель громадського призначення II пол. XIX ст. (2 будинки)	вул. Шевченка, 45	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 215-Мк)	місцевого значення
121	Житловий будинок 1840 р.	вул. Шевченка, 58	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 216-Мк)	місцевого значення
122	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX ст. Будинок, в якому проходили	вул. Шевченка, 64	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 217-Мк) Ріш. Микол.	пам. арх. місцевого значення та пам'ятка історії

	засідання першої Ради робітничих депутатів 1905 р.		облвиконкому 02.07.1971 № 357	місцевого значення
123	Житловий будинок-особняк кін. XIX ст.	вул. Шевченка, 69	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 218-Мк)	місцевого значення
124	Житловий будинок прибуткового типу (2-поверховий) II пол. XIX ст.	вул. Шнеєрсона, 12	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 137-Мк)	місцевого значення
125	Житловий будинок прибуткового типу кін. XIX ст.	вул. Шнеєрсона, 12	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 138-Мк)	місцевого значення
126	Синагога 1822 р.	вул. Шнеєрсона, 13	Розп. Микол. обл-держадміністрації 20.03.1997 №155-р	місцевого значення
127	Службовий корпус з комплексу споруд синагоги сер. XIX ст.	вул. Шнеєрсона, 15	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 140-Мк)	місцевого значення
128	Житловий будинок-особняк кін. XIX ст.	вул. Шнеєрсона, 18 (сучасна адреса: вул. Шнеєрсона, 18/1)	Наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 (ох. № 141-Мк)	місцевого значення

Примітка:

* З наданням окремим частинам будинків, що є пам'ятками культурної спадщини, юридичних адрес (наприклад: вул. Декабристів, 15/4, вул. Соборна, 3/1 тощо) статус пам'ятки як будинку в цілому так й його окремих частин не втрачається й на них розповсюджується дія Закону України «Про охорону культурної спадщини».